

Lehdistötiedote:

Omaisyyhdistys tukee mielenterveyspotilaan omaisia vauvasta vaariin

Joka viides suomalainen aikuinen kärsii hoitoa tai huomiota vaativasta mielenterveysongelmasta. Kun yksi perheestä sairastuu, vaikuttaa se vääjäämättä myös läheisten elämään. Tutkimusten mukaan omaisten riski sairastua itse masennukseen on kaksin - kolminkertainen verrattuna muuhun väestöön. Omaiset mielenterveyden tukena Tampere ry on tukenut mielenterveyspotilaiden omaisia jo vuodesta 1988. Tänä aikana järjestö on kasvanut piskuisesta omaisten perustamasta yhdistyksestä jäsenmäärältään Suomen suurimmaksi yli tuhannen jäsenen yhteisöksi, joka tarjoaa monipuolista tukitoimintaa lapsiperheistä ikäihmisiin sekä toimii alueellisena vaikuttajana ja omaisten edunvalvojana tehden yhteistyötä julkisen sektorin kanssa.

Toiminnanjohtaja **Oili Huhtalan** mukaan yhdistyksen toiminta-ajatuksena on edistää omaisten ja heidän mielenterveyden häiriöistä kärsivien läheistensä asemaa yhteiskunnassa sekä tukea omaisten selviytymistä ja hyvinvointia. Käytännössä omaisyyhdistys tarjoaa jäsenilleen tietoa, vertaistukea ja virkistystä. Toimintamuotoina ovat ryhmät, kurssit, tuetut lomat ja koulutustilaisuudet. Tärkeä osa toimintaa on yhteistyö julkisen sektorin työntekijöiden kanssa. Yhteyshenkilöverkostoon kuuluu 900 ammattihenkilöä eri puolilta Pirkanmaata. Tavoitteena on ulottaa omaistyö kaikkiin Pirkanmaan kuntiin.

Laitoshoidon purku sysäsi vastuun omaisille

Yhdistyksen alkutaival ajoittuu 1980-luvulle, jolloin psykiatrisia sairaalapaikkoja vähennettiin tuntuvasti. Avohoidon resursseja ei vastaavasti lisätty, joten käytännössä vastuu mielenterveyspotilaan selviytymisestä jäi entistä enemmän omaisille. Yhdistys perustettiin v. 1988 aktiivisten omaisten ja mielenterveysalan ammattilaisten toimesta vastaamaan omaisten tiedon ja tuen tarpeisiin. Viimeisen 10 vuoden aikana on Pirkanmaan alueella laitospaikoista lopetettu noin 60 %. Laitoskeskeisestä hoidosta on siirrytty avohoitopainotteiseen.

Tämä on vaikuttanut myös omaisyyhdistyksen toiminnan laajenemiseen ja kehittämiseen. Hoitajaksojen ollessa lyhyitä omaisen osuus potilaan kokonaishoidossa korostuu. Tänä aikana järjestö onkin kasvanut piskuisesta omaisten perustamasta yhdistyksestä yli tuhannen jäsenen yhteisöksi, joka tarjoaa monipuolista tukea vauvasta vaariin. Tänäkin yhdistyksellä on kymmenen työntekijää ja toimitilat keskustassa kahdessa kerroksessa.

Omainen on yhä useammin hoitotiimin jäsen

Yhdistyksen toimintavuosien aikana on omaisten tilanteessa tapahtunut huomattavia muutoksia. Asenteet mielenterveyden ongelmia kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmiksi, omaisia otetaan entistä enemmän mukaan potilaiden hoitoon ja omaiset itse ovat aktivoituneet ja lähteneet hakemaan tietoa ja tukea. Vielä 70-luvulla potilaat pyrittiin eristämään omaisistaan, lähi-ihmisille ei kerrottu sairaudesta ja omaisia syyllistettiin. Asennemuutos näkyy muun muassa siinä, että vierailijoiden ja saattajien määrä on lisääntynyt. Nykyisin hoitajakset ovat lyhyempiä, mutta yhteys säilyy, omainen saa tietoa ja on mukana hoidossa.

Tilastotietoa:

- Ainakin joka viidennellä suomalaisella on hoitoa tai huomiota vaativa mielenterveysongelma. Jokaisella ongelmista kärsivällä on 2-3 omaista, joiden elämään sairaus vaikuttaa. Lapsia on noin joka neljännellä.
- Masennuksesta kärsii noin 10 – 15 % suomalaisista, persoonallisuushäiriöitä on lähes 10 %:lla ja psykooseja 3 %:lla väestöstä. Samalla henkilöllä voi olla useampia ongelmia samanaikaisesti.
- Mielenterveysongelmat ovat yleisin uusien työkyvyttömyyseläkkeiden myöntämissyy. Noin 100 000 suomalaista on eläkkeellä mielenterveydellisistä syistä.
- Omaisen hyvinvointi tutkimuksen mukaan 38 % omaisista kärsii itse masennuksesta, luku on kaksin - kolminkertainen valtaväestöön verrattuna.